

דבר העורכים

אנו שמחים להגיש לקוראים את הגיליון התשיעי של כתב העת **הגירה**, כתב עת מקוון היוצא לאור בחסות המכון להגירה ושילוב חברתי של המרכז האקדמי רופין, בשיתוף עם קהילת הגירה ודמוגרפיה באגודה הסוציולוגית הישראלית. ברצוננו להביע את תודתנו לפרופ' גליה צבר, נשיאת המרכז האקדמי רופין, על התמיכה המתמשכת בכתב העת.

הגיליון הנוכחי, המוקדש לנושא "הגירה וחינוך", יוצא לאור בעריכת העורכת האורחת, ד"ר ריטה סבר, שהיא ממייסדות כתב העת **הגירה** וחברת המערכת מיומו הראשון. ריטה סבר, בעלת דוקטורט מהאוניברסיטה העברית בירושלים בפסיכולוגיה חברתית קוגניטיבית, היא חוקרת בכירה במכון לחקר הטיפוח בחינוך של האוניברסיטה העברית ומורה בכירה (אמריטה) בבית הספר לחינוך באותה אוניברסיטה. מזה שנים רבות עוסקת במחקר, כתיבה והוראה בתחומי הגירה, עלייה וקליטה, הדירה ואי-שוויון, ריבוי תרבויות, ניהול שונות תרבותית וחינוך רב-תרבותי. היא חברה בצוות מדיניות חינוך במרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל, ויועצת עצמאית לגופים שונים במגזר השלישי והראשון. ב-2019 נבחרה ליו"ר האגודה הישראלית לפסיכומטריקה.

מתוך ניסיונה הרב, ריטה נמצאה בעמדה אידיאלית כדי לבחון את העבודות שהוגשו לגיליון הנוכחי ולבחור את המצטיינות שבהן. המאמרים המופיעים כאן לאחר תהליך שיפוט מקצועי, מכסים מגוון רחב של תחומים. בראש וראשונה באה לביטוי ההערכה והביקורת המקצועית על תפקודה של מערכת החינוך בתהליך השילוב של עולים ומהגרים חדשים לתוך החברה הישראלית. ביקורת זו מושתתת על הכרה אנליטית עמוקה – הנובעת מניסיון מחקרי מצטבר – של התהליכים הקיימים מול צרכים אשר בחלקם משקפים ממצאים בדוקים מספרות המחקר, אך חלקם גם מבטאים שאיפה של חברה אידיאלית בת-השגה. עדיין לא פתורה עד תום הסוגיה כיצד תיווצר סינרגיה חיובית בין מאגרי הידע האקדמיים העצומים הקיימים, לבין המערכות הממונות על הוצאה לפועל של מדיניות חינוכית וחברתית במדינה. יש לקוות שעוד יתפתחו מאמצים ותהליכים משותפים המבוססים על רצון טוב והבנה הדדית.

בין התחומים הנחקרים לעומק במאמרים המופיעים בגיליון הנוכחי נציין את תשומת הלב החייבת להינתן להיבט הלשון – במיוחד במעבר המורכב בין לשון האם של המהגרים ללשון המקובלת והנחוצה לשימוש במדינת היעד. היבטים אחרים הבאים לידי ביטוי בגיליון הנוכחי הם בחינת תפקיד המשפחה בקידום נידות חברתית של צעירים על-יד ומעבר לחינוך הפורמלי; תפקיד המורה בקידום התלמיד, במיוחד בתנאים של קושי ומצוקה הנובעים מחוויית ההגירה; תפקידן האפשרי של מערכות טכנולוגיות בקידום החינוך; השפעת גורמים אישיים ואישיותיים כגון יחמה והתנדבות בתהליך התפתחותו של האדם הצעיר. מעניין לציין שבגיליון הנוכחי, כמו גם בקודמיו, ניתנה תשומת לב רגישה במיוחד לפרובלמטיקה של קליטת עולים מאתיופיה. קורפוס המאמרים שהופיעו בשנים האחרונות בכתב עת זה מהווה תרומה ייחודית לקידום המחקר והמדיניות בנושא.

מערכת **הגירה** תשמח לקבל תגובות על המאמרים המתפרסמים בכתב העת, במגמה לקדם שיח רב-דיסציפלינרי בתחום המתפתח והמתרחב בהתמדה.

פרופ' רחל שרעבי
עורכת משנה

פרופ' סרג'ו דלה-פרגולה
עורך ראשי